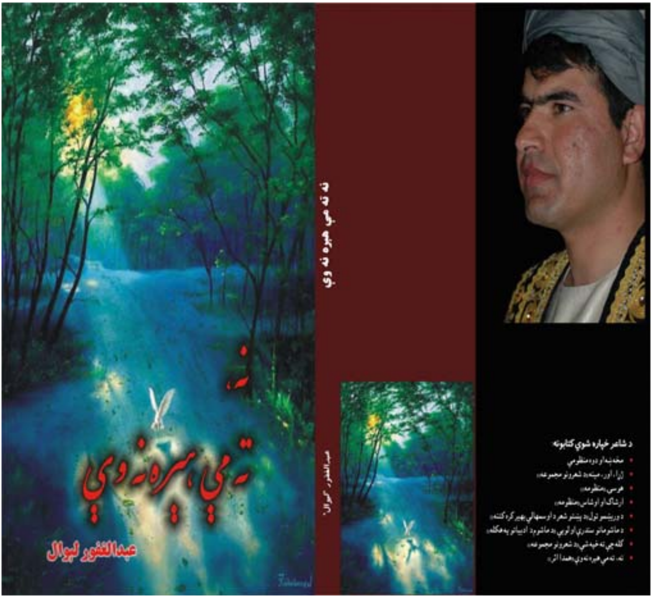
نه ته مي هېره نه وې
نه،
ته‌مي هېره‌نه‌وې
عبدالغفور لېوال
د شاعر خپاره شوي کتابونه

نه،

ته مي،هېره نه وې

عبدالغفور لېوال

۱۳۸۴لمريز

بسم الله الرحمن الرحيم

داکتاب:

نوم	: نه، ته مي هېره نه وې
شاعر	: عبدالغفور لېوال
د پښتنۍ طرح اوډيزان	: محبوب(شريفی)
خپرندوی	: ميوند خپرندويه ټولنه کابل
ټيلفون	: ٠٧٠٢٩٥٢١۴
کمپوز اوډيزاين	: ذبيح الله(رامين)
چاپ کال	: ١٣٨۴ لمريز هجري
چاپځای	: ميوند مطبعه
پرليکه چمتو کوونکئ	: مختار احمد احسان - هالنډ
پرليکه پته	: www.benawa.com

سریزه :

شرم دی، په داسې یو اقلیم کې ژوند کوم، چې خلک مینه ګناه بولي. په چاپېریال کې مې ټول، لکه غوښن ماشینونه، هرې خواته ځغلي. هرڅوک یو څه ګټي څو ورځې ژوند کوي او بیا مري. نیکمرغه کسان خپلو پاتې شونو (اولادې) ته څه پرېږدي، کور، مال او یا نور څه..

ګلونه راشنه کېږي، غوړېږي او بېرته رژېږي، خاورې کېږي او ټول له هغو سره مینه لري، ځکه ګلونه د رنګ، عطر او ښکلا هستي په میراث پرېږدي. خو موږ، راشنه کېږو لویېږو، زړېږو او مرو، زموږ نه رنګ شته، نه عطر او نه ښکلا، که یو له بل سره مینه وکړو، اې واویلا، ګناه- ګناه- ګناه...

ټول کرکه پېژنو، آن له هغو سره هم کرکه پېژنو چې مینه کوي لیونۍ!

لاس دې راکړه، پوهېږم سترې یې، تر ګامونو لاندې مو ځای ځای واوره شته یو نیم ځای ځمکه وچه ده، هلته څوک نه شته، یوه ډبره، دواورې او بو پرېولې ده راځه هلته به لږ دمه وکړو.

ګوره لیونۍ

موږ ولې له بنیادمانو څخه تښتو؟ ته خو شرمېږې چې د خلکو ترمخې وژاړې او دلته پرهمدې ډبرې، که څوک نه وي، کینې او زړه تشوې، ژاړې، ښې ډېرې او ښکې بهوې شرم دی، ته په داسې اقلیم کې ژوند کوې، چې ژړا هم ګناه ده، که وژاړې خلک در

باندې بدګومانه کېږي، که وژاړې خلک ګومان کوي چې هرو مرو له چا سره مینه لرې او مینهِ؛ دا خو لویه ګناه ده.

راځه دلته خپل سر زما پر ولي کېږده او وژاړه، ښایي دا ډېره او زه ستا لپاره دلته یو ، زه پرتا ډېر مهربان یم، ځکه هیڅ کله ستا د ژړا مخه نه نیسم، څومره چې زړه دې غواړي اوښکې تویې کړه، زه به همدلته یم او درته ګورم به

وطن د غوښنو ما شینونو لویه کار خانه ده، وطن د اوږدې وژنې له تبې څخه راوتلی دی او پرتې(هزیان) وایي، وطن زما او ستا لپاره هیڅ نه لري.

لیونۍ !ته خو ژاړې !

خو زه ولې دلته راغلی یم؟زه هم دویلو لپاره یو څه لرم. زه هم له بنیادمانو څخه تښتم او ځان پټوم. یوازې غواړم له تا سره اوسم. ته خو پوهېږې چې زه شاعریم. دلته چې ته ژاړې، له ماسره زما د شعرونو کتابچه ده، زه منتظریم چې ستا زړه تش شي، ستا اوښکې خلاصې شي، بیا نو ماته وګورې، یو څه موسکۍ شې بیا به نو زه خپله کتابچه پرانیزم او خپل ټول شعرونه به درته ولولم. دغوښنو ماشینونو په دې لویه کار خانه کې زما د شعرونو اوریدونکې او مخا طبه خو یوازې او یوازې ته یې.

ته پوهېږې، چې زه په خپلو شعرونو کې له چا سره خبرې کوم، او له چا سره مینه کوم؟ خیر، که ګناه هم ده خو په شعرونو کې رواده....

شرم دی په داسې يو اقليم کې ژوند کوو ، چې په شعر کې مينه لکه د شعر د شرابو هسې، خيالي او وهمي ده، هيڅ څوک په رېښتيا مينه نه کوي، ځکه دا خو ګناه ده.

ګوره، زه او ته رټلي يو ، ځکه چې له يو بل سره مينه لرو ، خوله ټولو څخه ځو مره ښکلې کسات اخلو ، دلته له ټولو لرې، ته ژاړې او زه خپل شعرونه لولم.

ليونۍ ! يوه کيسه واوره !

زموږ د کلي په مخامخ غره کې دوه لويې ډبرينې څېرې دي يوه څېره لکه يوه پېغله او دوهم يې يو زلمی دی، کليوال وايي، په پخوا زمانو کې دوه مينان وو، چې د دواړو د کورنيو ترمنځ بدي وه. کله چې کليوال او کورنۍ خبر شول چې دوی دواړه يو له بل سره مينه لري، نو د هغوی په مړينې پسې يې را واخيسته. له مينانو څخه، چې لاره ورکه شوه غره ته وتښتيدل اوهلته يې خدای(ج) ته سوال وکړ چې دواړه په تيږو بدل کړي، لوی خدای(ج) يې سوال و مانه اوله زرګونو کلونو را په دې خوا دوی همدلته سره ناست دي.

زه پوهېږم چې دا دواړه ژوندي دي هسې موږ، دغوښنو ماشينونو، ته تيږې ښکاري او که نه خدای خبر دواړه به ځو مره يو د بل له غېږو څخه خوند اخلي....

نوزه او ته هم همداسې يو، زه نه وايم چې مه ژاړه او ته هم پرېږده، چې زه خپل شعرونه درته ولولم خو ناهيلې کيږه مه، که هيڅ نه وو، زه او ته به هم له خدايه وغواړو چې پرهمدې

ډېره ناست همداسې تیرېږي شو او د بنیادمانو له سترګو ورک شو.

نړۍ دې دوه برخې شي، نیم دې همداسې لکه غوښن ماشینونه زیږي، لوییږي او مري دې، خو څه دې ستا ژړا او زما شعرونو ته غوږ ونیسي خدای(ج) لوی دی ګوندې دوی هم په مینانو کې شمارشي.

لیونۍ !

موسکا دې پېژنم، ډېره ښکلې ده، لکه چې نورې او ښکې دې په سترګو کې نه شته؟ اوس نو زما وار دی.

اې ! ته !

همدا ته چې داکرښې لولې، ته به هم په مینانو کې شمارشې اوس نو زما وار دی، غوږ شه چې زه درته خپل شعرونه ولولم.

لیونۍ !

ته دې خپل سر زما پر ولې کیږده او غوږ شه !

یاهو

عبدالغفور لېوال

۱۸- مرغومې ۱۳۸۴ لمریز کابل

جادوګرې ته سرود

جادو ګرې څه دې وکړل
چې دې داسې لېونی کړم
دا په سترګو کې دې څه وو
چې له ځانه دې پردی کړم

جادوګرې څه دې وکړل
چې د چین ماچین پا چاشوم
ښاپیرۍ مې شوې کنیزې
چې ستا سترګو ته ګدا شوم

جادو ګرې څه دې وکړل
کفرو دین دې له ماواخیست
ماخودبین چې په کې ځان کوت
هانګین دې له ما واخیست

څه منتر دې په ما وکړ
چې کتاب نه مې زړه تور شو
ستاد مینې ستورې شمارم
بل حساب نه مې زړه تور شو

څه منتر دې په ما وکړ
تا ته دومره درنږدې شوم
ستا په روح کې مې ځان ولید
ستا د نور ذرې ذرې شوم

جادوګرې ستا د سترګو
له پیریانو مې توبه ده
بسم الله د سپینو زرو
مې په غاړه کې پرته ده

جادوګرې څومره ښه یې
په سندرو دې بلد کړم
لکه شین طوطي غږېږم
په شکرو دې بلد کړم

جادو ګرې څومره ښه یې
تا له مینې نه خبر کړم
زه ساده د غرو سړی وم
تا په سمولارو سر کړم

ته پوهېږې جادوګرې
چې ته څومره ښایسته یې
له غزلو نه رنګینه
له سندرو نه پسته یې

ته پوهیږې جادوګرې
نور له ژونده جدا کیږم
له دې وروسته ستوري شماره
په آسمان کې پیدا کیږم

جادوګرې لاس دې را کړه
چې له دې جهانه ولاړ شو
له شکمنو سترګو پټ شو
د ګومان دنیا نه ولاړ شو

جادو ګرې لاس دې را کړه
چې د ستورو مېلمانه شو
له هغه ځایه چې راغلو
هلته ببرته ور ستانه شو

جادو ګرې لاس دې را کړه
زما له ژونده زړګی تور دی
یو آرام ځای ته مې بوځه
دې دنیا کې څومره شور دی

جادو ګرې لاس دې را کړه
زما ژوند دی ستا په لاس کې
لکه شین غمی د ګوتې
داسې بند دی ستا په لاس کې

جادوګرې لاس دی ښکلی
د تک سپین سوسن په شانې
رغوی راکړه چې یې ښکل کړم
دخواږه وطن په شانې

جادوګرې جادو وکړه
دا ژوندون را څخه واخله
یا خو اور په دنیا بل کړه
خپل بیلتون را څخه واخله

جادو ګرې جادو وکړه
مادې غیرې ته میلمه کړه
د ژوندون ورکه مانامې
بیرته روح را ستنه کړه

جادوګرې زړه مې وا خله
په بدل کې ښکلا را کړه
ها چې زه ورپسې ګرځم
هغه ورکه مانا را کړه

جادو ګرې څومره ښه يې
لاس دې زما په سترګو کېښود
اوس جنت په سترګو وينم
دوزخي جهان مې پرېښود

وږی- ۲- ۱۳۸۲

د شها د ت کلېمه

ته مې یادیږې خو د ر تللی نه شم
ژوند مې په هرګام کې اغزي کرلي
پوهیږې؟
ژوند نه مې زړه دومره توردی
لکه دا ستا له تورو سترګو ښخه
چې په رنجو ککړه او ښکه راشي
او ستا د تور کمیس ګریوان کې چیرې ځان پټ کړي
پوهیږې؟
ژوند ستا د بیلتون له غم نه لوی پیتی دی
خو تر هغو به یې پر سر ګرځوم
چې یوه ورځ یې ستا په مخ کې کوز کړم
مامې د مرګ وروستۍ سلګۍ یوازې تا ته پرېښي
پرېږده !د ژوند وروستۍ شیبه ښکلې شي
پرېږده، چې ستا په مخ کې
د شهادت دا کلیمه درسته کړم
خدای خو شاهد دی چې پر ما ګرانه یې.

غم

ستار ترنګېږی
ته مې مخ ته ناسته
خوزه له تا خپه يم
نغمه زما په زړه چړې را منډي
تا بې وفا را ته بيګاه څه وويل؟؟
هيڅ مې له زړه نه وځي
او د ستار نغمه مې زړه کې
غم په شور راولي

يو شيبه مينه

ستنه شوې ودې خندل
سردې زما پر تټر کېښود
زما د زړه درزادې وا وریدله
اې !
دې ما شوم بیا درته غوږ کې څه ویل؟
زه خو دده خبرې نه منمه
دی چې له ما خپه شي
په پټه، ټولې ګیلې تاته کوي
پام کوه !
دالیونی هرڅه وایي
ګوره خپه چې نه شې.
ستنه شوې ودې خندل
زما تاوده نفس
داستا پر ښکلي وچویلی را پروت وربل دانه وانه کړ
ستا د بدن عطرو مې ذهن ته جنت وښوده
مګر رښتیا ووایه !
چې زما د مټو منځ کې
ولې د پانېې په څېر وریږدیدې؟
ستنه شوې ودې خندل
چوپتیا خوره وه
او ما وتا دخپلې مینې لاره ونیوله

دواړه سوچونو کې ډوب
خدای خبر څومره ډېر مزل مو وکړ
چې ستا د ښکلي غږ خوږې زمزمې
د سکوت سپینه آیینه ماته کړه
پوه شوم ګیله دې وکړه ودې ویل:
چې ستا د ګوتو د شوخۍ له لاسه
زما غوږ والۍ خدای خبر چېرې رانه ولویدله
وګوره غوږ مې تش دی
زه بې ځوابه هک حیران پاتې شوم
خدایزده زما سترګو کې دې څه ولوستل
چې را ستنه شوې راته ودې خندل

غزل

يو څوک دې په سندرو او په وير يادوي
مريد دی په حلقه کې نوم د پير ياد وي

د زلفو په تړلو مو څوک کله ناز وي
زموږ د جنون نښې په زنځير ياد وي

زما د لمدو سترګو ماتې ماتې آيينې
دوينو ، اوښکو منځ کې ستا تصوير يادوي

چې زړونه رانه يو سي خپل ښايست ته شي مغرورې
چې زړونه مو رامات کړي نو تقدير يادوي

د يارد نامه توري مې سلګيو کې ماتيږي
دا څوک په دې دنيا کې مافقير يادوي

ليندی۱۳۸۲

سترې یمه سترې

عشقه ناوخته راغلې
نړۍ د زرو دسکو په ټولو لو بوخته
ستاملنګۍ ته د چاپام نه شته
په چا به رحم وکړې؟
دلته چې مینې ته ګناه وایولا
ته به دې اسپه چېرې ودروې؟
عشقه ناوخته راغلې
غر بنیاد مونه ډک
سیند بنیاد مونه ډک
چېرې خالي د جنون دښته نه شته
نو وایه عشقه ستا شلیدلی ګریوان
خپل ببر سر
او زما دمینې اوښکې چېرې یوسم؟
عشقه نا وخته راغلې
زه نور زلمی نه یم چې مینه وکړم
لکه آدم د خپل هابیل او قابیل
د شخړو سیل کوم
عشقه نا وخته راغلې
د بې مهریو د ساده نسل له لاسه ژاړم
څوک مینه نه پېژني
خو په مینو پورې دومره خاندي

چې کله کله ور نه ځان هم هېر شي.
نو عشقه دا سې حال کې
وايه چې تا څنګه کړم
خپلې محبوبې ته مې څه وو وايم؟
او له ژوندون څخه دا سترې بدن چېرې خښ کړم؟

زما اتڼ چي جانانه

ګران وحید عمر ته

زما اتڼ چي جانانه !
کله چې ځي يو ځل خو شاته ګوره
ښايي کوم ځوک دې هر قدم سره د اوښکو څاڅکي و بهوي
زما اتڼ چي جانانه
ته چې د ډول له هر يو ګړز سره لاسونه تاو کړې
زما په زړه کې ښستنه وينه غور ځنګ وکړي
ته چې څپليو نه خړيا پورته کړې
زما په سر کې د ځوانۍ ولولې شرنګ وکړي
د اتڼ چيانو شاز لميه ميره !
هره شيبه مې ستا خندا يادېږي
چې مرور شې بيرته وګرځېږي
زما دې هغه ښکلې ادا يادېږي
زما اتڼ چي جانانه !
کله چې ځې يو ځل خو شاته ګوره
ښايي يو ورځ دې دا شاعر ملګرى
په زړه درو وريږي
ښايي يو ورځ د دې شاعر ملګري غږ وا ورې چې:
((يو ځلې بيا په دې لار راشه
په پخوانو پلونو دې پر يو تل ګر ونه.))

بدمرغي

پام کوه ونه ژاړې
اوښکې دې مه بهوه
اوښکې دې پټې خپلو سترګو کې خوندي وساته
دلته ژړا ته هم ګناه وايي او شک پرې کوي
که درنجو لیکې دې راغلې په سپین مخ
نو ټول به وپوهیږي
چې تا د مینې په خاطر ژړلي
پام کوه ونه ژاړې
مور دنړۍ له بد مرغانو ښځه هغه دوه یو
چې آن ژړلی نه شو
پوهیږې !
هغه ورځ چې تا وژړل
زه څومره وسوځیدم؟
ځکه چې ټوله دنیا وپوهیده
چې موږه دواړه سره مینه لرو.
له دې نه لویه بد مرغي چېرې ده؟
چې ژړا جرم وي
او مینه وي د ټولو ګناهونو ابۍ
له دې نه لویه بد مرغي چېرې ده؟
چې څوک د خپلې معشوقې په اوښکو
وشرمیږي

او خپلې اوښکې د خپل زړه په وينو و مينځې
له ويرې څخه؟

5 مرغومی ۱۳۸۲

زه مسافریم خو غریبه ته یې

((خپلې ګیلې به دیوالو ته وکړم
ځکه چې ته خو ورته غوږ نه نیسې ....))
آه یاره دادې لیک کې څه لیکلي؟
مسافر زه یم خو غریبه ته شوې
بیګاه مې ستا د ناچارۍ ګیلې ته ډیر وژړل
له اوو سیندونو او اووغرونو لرې
زما د زړه په هر یو غږ کې ته یې
ستا چې په زړه کې ګیله وګرځیږي
زه یې همدلته اورم
ګراني زه اوس هم ستا په زړه کې اوسم
او هر نفس سره دې ساه و باسم
خپلې ګیلې دې خپل زړګي ته کوه
پوهیږې؟
دلته هم آسمان شین دی
او د لمر ښکلې طلایي بګۍ دورځې پرلار ځي او راځي
مګر پر زمکه نه اشنا سیورې شته
نه توري زلفې نه لونګۍ نه څادر
نه د زړو څپلیو خرپ نه د ټیکریو ورمې
نه ستا د ښکلې رغوې عطر چې زما ډیر خوښیده
زما اوره تنشه ده
ستا توري زلفې پرې خورې ورې څپې نه وهي

زما غاړه ستا د نفسونو له ګرمۍ نه ليرې
او وچې شونډې مې موسکانه لري
نه کابل جان شته نه يې د ننګ اسمايي
نه يې ځيږه هوا چې ستا د غېږې عطر لري
دلته د هسکو ښيښه يي ماڼيو جسم کې
اروا وې نشته
زه مسافر يم او غريبه ته يې
خو اشنا زه در څخه ليرې نه يم
زه خو اوس هم لا ستا په زړه کې اوسم
له ديوالونو سره مه غږيږه
خپلې ګيلې دې په خپل زړه کې ها شاعر ته وکړه
چې که دنيا څخه هم ولاړشي
ستا له زړه نه، نه ځي.

۱۲_۲_۲۰۰۴
دټوسن ښار اريزونا

د هستۍ الفبې

هو !

زه پوهېږم چې یادېږمه دې
راته لیکلي دې دي:
چې د شعرونو کتابونه مې په اوښکو مینځې
زما د زړه دوینو کرښې دې په اوښکو لمد وې، وچوې
اوزما یادونه دې د زړه شپوکې ځراغ بلوي
هو ! زه پوهېږم چې یادېږمه دې
زه ستا په پاکه او سپېځلې مینه ښه پوهېږم
خو راشه ما وګوره !
چې ستا تصویر ته په لمدو سترګو خبرې کوم
زه دلته ټولو ته بې سده لیونی ښکارېږم
نور د ځوانۍ خوبونه ویني، خپلو سترګو ته اوبه ورکوي
د سپینو نجونو د بدن په لیدو آه وباسي.
خو زه د خپلې کوټې ور وتړم
او په شیبو شیبو له ځان سره یوازې اوسم
ستا تصویر ونه او لیکونه ګورم
یوازې ستا دلیک خبرونه شعرونه لیکم
اوس خو زه نه
زما شاعره ته یې
ته زما زړکې ناسته
زماله خولې څخه شعرونه وایې

اوس چې ته نه يې زه شاعر هم نه يم
نو اوس منې چې زه په تا ژوندی يم؟
نو اوس منې چې د هستۍ الف و بې
ستا د نامه له يو الف څخه پيلېږي او په بل ختمېږي؟

۱۷-۲-۲۰۰۴

ټوسن- اريزون

غزل

بېګاه دوه پرښتې وې مقررې دلته راغلې
د استا له ښکلو سترګو نه کوترې دلته راغلې

قسم جانانه ټوله ورځ مې زړه کې ګرځېدلې
چې نيمه شپه دې وکړلې وزرې دلته راغلې

په شنو سترګو يې ستا د تورو سترګو غلا کوله
يو دوه د پرنګيو جادو ګرې دلته راغلې

د عشق له پيغمبر سره د سرو کفارو جنګ و
بېګاه د ملايکو څو لښکرې دلته راغلې

سلګۍ سلګۍ اسرې لکه افغانې مهاجرې
د استا د سترګو جنګ نه مرورې دلته راغلې

پرون دې دلېوال د غزلونو کتاب لوستی
خبرې دې خوږې لکه سندرې دلته راغلې

۱۷مارچ۲۰۰۴توسن اريزونا

غزل

شب پرست يم خپل يزدان سره مې شپه ده
ستا له زلفو او باران سره مې شپه ده

مجلسی ياران مې ستوري او سپوږمۍ دي
مسا پريم شنه آسمان سره مې شپه ده

ستاد سترګو څه نيکمرغه اسارت دی
چې له تيراوله کمان سره مې شپه ده

له ګونګرو يې د لنډ يو شرنګا اورم
ستاله ټيک او له پيزوان سره مې شپه ده

چې ويده شمه بس جنګ په خوب کې وينم
ستا د حسن له افغان سره مې شپه ده

۱۹ اپريل ۲۰۰۴ تو سن

وعده

نه !

ته مې هېره نه وې
ته مې په ياد وې، ستا وعده مې هم په زړه باندې وه
زما يا دونه لا ، له تاسره وو
خو خداى(ج) خبر چې ولې در نه غلم ؟
باران په شرک وريده
ما د باران د ټولو څاڅکو په شمېر ته ياده کړې
تا راته ويلي وو چې زه به ځان په واينو لوند کړم
کله چې ته راځې نو زه به په شرابو کې لمده خيشته يم
هو ! دا مې هرڅه ياد وو
ستا د وعدې هره شيبه مې په خاطر کې شنه وه
زه پوهيدم هغه ډيوې چې بلې کړې وې تا
اوس خلاصيدې او وار په وار مړې کيدې
خو خداى(ج) خبر چې ولې درنه غلم
ته مې په ياد وې، ته مې نه وې هيره
او په سرو واينو کې لوند خيشت بدن دې
زما سترګو ته نيغ ولاړو
زه پوهېدم چې ته به راشې
زما د خونې وربه وټکوې
زه پوهېدم چې له ژړانه به دې سرې سترګې را واړوې
ګيله به وکړې:

چې شراب خلاص شول، ډیوې مړې شوې
ولې را نه غلې ته؟
زه پوهېدم چې زه به چوپ ولاړ یم
ځکه زه نه پوهېږم
چې ولې درنه غلم
زما په لاس کې به یو سپین کاغذ وي
ما غوښتل شعر ولیکم
نه شعر مې نه لیکه همدا سې ناست وم
یوازې سپینه پاڼه
زه پوهیدم چې ته به پاڼه زما له لاسه واخلې
په دې ګومان چې ما به نوي څه لیکلي وي پرې
خو پاڼه سپینه ده یوازې یې په سر کې دي یو څو توري:
(غواړم وطن ته ولاړ شم.)

۱- مې- ۲۰۰۴
ټوسن- امریکا

یا هو

بېګاه دلته راغلې وه ډېوې سره نجلۍ
آسمان نه پرېوتلې وه ډېوې سره نجلۍ
د سپين کميس ګلان يې د مظلومو وينو څاڅکي
ملنګه وه ، سپېڅلې وه ډېوې سره نجلۍ
په کلي کې نن باد د اسرافيل شپېلۍ وهله
بېګاه کوم چا ويشتلې وه ډېوې سره نجلۍ
يو روڼ ستورى را پرېوت ، خلکو وليده له ورايه
همدغلته لويدلې وه ډېوې سره نجلۍ
د کلي ملايانو تر سبا هو ، الاهو کړ
د قدر شپه بللې وه ډېوې سره نجلۍ
يو څوليوني ولاړو چې د زړونو نذر ورکړو
ارمان چې نوره تللې وه ډېوې سره نجلۍ

۴ مې ۲۰۰۴ توسن اريزونا

يوازې

هره شيبه د ژوند څېره بدلېږي
هره شيبه د مرګ په لوري يو بل ګام اخلم
لکه د منې پاڼه رېږدمه او لېږدمه د ژمي په لور
او باد د عمر سپينه واوره زما پرسررا شيندي
يوازيتوب
يوازيتوب مې خوښ دی
چې په لمده کبله، بربنډې پښې
يو څو ګامونه واخلم
او هر څه هېر کړم دا بد لپاره
مامې له ژوند څخه يوازې بد بيني زده کړې
هرڅوک يو څوک دی ځانته
هغه چې زما په شانې نه دی هغه زه نه يمه
هرڅوک چې زه نه يم دوزخ دی زما
زه چې يوازې پيدا شوی يم يوازې اوسم
دادی:
د مرګ په خوا يوازې درومم.

۲۰۰۴-۱۱-جون توسن اريزونا

هو دلته مينه نه شته

دلته هرڅه شته دي خو مينه نه شته
دلته د مور د لاس توده ډوډۍ غلمينه نه شته
دلته رګونو کې شراب ګرځي او زړونه په هوس
دربېږي
دلته زما او ستا په شان وجود کې وينه نه شته
دلته رنګونه دي، غوغا ده او شوخي ډېره ده
دلته سپيڅلې او ساده ښکلا زما د کلي
هغه په سترګو توره او په مخ سپينه نه شته
زه دلته دوی ته خپل هرڅه يادوم
دوی را ته خاندي وايي
هو هلته هرڅه دي او دلته نه شته
وګوره دلته سپينه سوله ده او جنګ هم نه شته
دلته غلا هم نه شته تالان هم نه شته
دلته يوازې وداني شته و رانول چېرې دي
هو دلته مينه نه شته
خو په لاسو د انسان
د انسان مړينه نه شته

واشنګټن DC ۲۰۰۴/ ۲۹ اګست

د سپوږمۍ په ارمان

پا یخې مې به وهلې
بیل مې په پوله خښ کړ
او د لیښتي رنځو اوبو کې مې لاسونه پرېولل
د جوارو لوی پټي ته ځیرشوم چې مې ته ولیدې
په شنه ګیډۍ کمیس دې سپین ګلا باتون مات کړي
او د پاولیو شرنګهار دې د چنچنو له نغمو سره ګډ
څومره ښایسته وې بلا
زړه مې له ډېرې خوشالۍ الوځي
سږکال مې ځمکه له ګروۍ خلاصیږي
او له روژې څخه به مخکې ستا ډولۍ راوړم

* * *

کابل له سپینو واورو لاندې پټ دی
باغ بالا کې سبرونې وچې شوي سږکال
ستا نفسونه ډېر تاوده ښکاریږي
زما تاوده لاس کې دې سپین لاس خولې دی
بېګاه دې بیا ژړلي؟
په ټېلیفون کې دې له غږه پوه شوم
اوس ستا څېره کې د ستړیا نښې له ورایه وینم
اوس زه او ته سره ډېرنه شو لیدای
ژوند زما او ستا ترمنځ دیوال جوړ کړی
ژوند سرګردانه دی د ښار کوڅو کې

ښار لکه تورښامار زموږ مینې ته اور را شیندي

* * *

د خپل کوچني کمپیوټر غږ راویښ کړم
دا د شیطان صندوقچه هره ورځ همدا سې کوي
ستا بریښنا لیک مې ولوست
کړکۍ ته ودریدم
خو ته منې دلته آسمان نه ښکاري
دلته په میاشتو څوک سپوږمۍ نه ویني
دلته سپوږمۍ چا ته سلام نه وایي
دلته نیویارک کې یې آسمان غلاکړی
زه سپوږمۍ نه شم لیدای
خو ستا لیکلې ټیکۍ لا هم زما پرشونډو ناځي
(شین آسمان ذرې ذرې د سرو زرو یې تنابونه
سپوږمۍ د بام په سر په یار وایه سلامونه)

۲۰۰۴ سپتمبر نیویارک

اروا او ځنګل

ما ځنګل و آزمویيه
ما له ځنګله سره نفس و یوست او ځان مې شين کړ
او زما وجود د ځنګله شنه بدن کې وغځيده
ماله ځنګله سره څوشپې تيرې کړې
او د کوچنې سيند له سندرو سره وبهيدم
ما په ځنګله کې ځان پټ،پلټه ورک کړ
ځنګل زموږ په شان دی:
شاړ
مهربانه
او وحشي خوښکلی
ځنګل زموږ په شان نه
زموږ د اروا په شان دی
هلته هم پړانګ او سيږې
او هم د سترې هوسۍ ښکلي بچي
ځنګل کې مار له ونې ځان راتاو کړي
او د مرغيو ځاله ټوله له بچو تشه کړي
ځنګل زموږه د اروا په شان دی
دلته لېوه او غزال دواړه اوسي
ځنګل له ځان څخه دويرې په شان
له ګڼو بوټو لاندې تورې بلاګانې او شيشکې ناڅي
شپه په ځنګله کې ستورې يو يو ښکاري

او سپوږمۍ ځاځکی ځاځکی ځاځي
له شنو ګڼو ځانګو
دلته د باد نغمه له پاڼو سره لوبې کوي
لکه د دنګې نڅاګرې د پایزیب شرنګهار
خو د ځنګله سهار د ښکلې معشوقې د سپینې غاړې په څېر
همدومره سپین
همدومره روڼ
همدومره پوست دی منې؟
چې کله ویښ شې بیا یې ښکل کړې نو
الله اکبر
یوه نرۍ لار د ځنګله د بوټو منځ کې تللې
د وچو پاڼو پرې غالۍ خوره ده
دا لار زموږ د ژوند تر پایه اوږده
چېرته یو ورک لاروی نه شته چې سلام دې وا خلې
او وچې پاڼې به ما تیرې ستا تر پوندو لاندې
ځنګل زموږ د یارانې په څېر دی
ځنګل زما په څېر یاغي
خو ستا په څېر ښکلی دی
ما ځنګل و آزمو بیه
او ته زما د روح ځنګل ته راغلې
له هم هغه ازله
کله چې ته خپه شې

نو ځنګل اور واخلي اوونې سوځي
کله چې ته وخاندې
پر ځنګله شړکنده باران وريږي

۸- سپتمبر۲۰۰۴ مريلند - کوز اډيلفي ځنګل

غزل

ستا يوې جلوې ته له ګناه سترې بدن شو اور
وتراشه دا روح مې پرېږده خير دې که مې تن شو اور

ځان نه يم راغلی او سفر مې تر خپل ځانه دی
ستا د مخ رڼا ته د دې لارې لوغړن شو اور

مړه خاوره ويده وه خوڅې تاورته تش وکتل
ويښه شوه خوپوه نه شوه چې ځنګه پرې وطن شو اور

ګل په خنديدو کې ستا د حسن ننبه راوړ له
ماته مې په ځان کې دغه څيرې پيرهن شو اور

تانه يې رڼا زده کړه او مانه تا ويدل او سوز
ځارشه زموږ له مينې نه چې دومره برخمن شو اور

دومره مې در واخله چې خيرن خلک مې نه ويني
ماته خو په دې دنيا کې دغه شان بودن شو اور

۳۰ وږی ۱۳۸۳ مريلند کالج پارک

علامه رشاد ته چې د بیا لیدو ارمان یې زما پر مسا پر زړګي پاتې شو !

خپل استاد ته !

او ستا دلمر په شان وجود هم پریوت
هېڅ مې باور نه راځي
ها مازیګر به مې همیش په زړه وي
چې پر سبا یې زما سفر پیلېده
زه ستا د کور په لویه خونه کې ناست
او ستا د تود غبرګ له ورېمو سره جنت ته تلمه
تا راته وویل چې:
...پام چې وطن هېر نه کړې
مګر استاده ! ته چې ولاړې
دا وطن او موږه چاته پرېږدې؟
مګر دا ژوبله او یتیمه پښتو چا ته پرېږدې؟
یوه ورځ تا را ته ویلي و چې:
(فخر شاګرد هنرمند به استاد رسد)
مګر استاده !
او س حیران یم چې زموږ فخر به چاته رسي؟

موږ به بې فخره شو
بې سره شو
بې لمره شو   بس ته چې ولاړې
اې د پښتون مذهب رهبره وايه
زموږ د پوهې پيغمبره وايه
که ستا د تللو نيت و
ولې دې موږ ته دومره مينه راکړه
موږ خو ويده وو دابد په شپو کې
ولې دې مړو رګو کې وينه راکړه
دا وېښ زلميان به اوس په کوم لوري ځي ؟
ته خو يې مشر د ستار سړی وې
دا افغانان به اوس په کوم لوري ځي ؟
استاده ! اوس به دا نيمګړې نسخې چا ته لولم
دا- دخوشال فرهنګ - به څوک وليکي
دا د - اټک - لانجه به څوک وځيړي
د ستر پښتون نيکه به څوک پېژني
زما د تاريخ دهسک له لمر سره خو ته اشنا وې
خو
ستا دلمر په شان وجود هم پريوت
هېڅ مې باور نه راځي
نه !
زه دا منلی نه شم

لا ډېر څه پاتې دي چې ته يې وکړې
يوازې ته
يوازې ته
يوازې ...

واشنګټن دي سي
دډسمبر اوله ۲۰۰۴

تصویر

ستا رالېږلی تصویر
هغه په تور ټیکري کې ښکلی تصویر
هو !
همدا اوس هم زما په لاس کې دی او ګورم ورته
ستا ښکلې سترګې خو تصویر کې هم خبرې کوي
لیونۍ !
سترګو کې دې څه پټ کړي؟
چې زما ټول عمر یې وخوړ
خو تفسیر مې نه کړې.

۲۱ نومبر ۲۰۰۴ مریلند

غزل

جانانه د خوږو سترګو تصوير سره دې ژاړم
د خوب او خيال له تور او سپين تعبير سره دې ژاړم

دا تاراته ويلي و چې بند کې به مې ساتې
ته نه يې د يادونو له زنځير سره دې ژاړم

ستا اوښکه مې تاويزکړه ګرځومه يې په غاړه
له پير سره دې ژاړم له فقير سره دې ژاړم

بس تاکې چې او سيږم ليونی يمه وطنه
خندا سره دې خاندم او له وير سره دې ژاړم

برخليک دې دی چې خپله مينه خښه کړې په خپله
ليواله بد قسمته له تقدير سره دې ژاړم

مريلند - امريکا

غزل

توبه مې کړې وه چې ماته شوه توبه مې وکړه
شيخ او ساقي سره همدومره ګوزاره مې وکړه

ته به مې خوب غوندې په ياد کې ساتې ښکلې ياره
يو مساپر وم، دلته راغلم يوه شپه مې وکړه

افغانستان غوندې زخمي زړګی مې راوړ درته
جانانه راشه، شونډې راوړه څه چاره مې وکړه

دې ته دې هم لويه ګناه وويل زما قاتله
چې ځنکدن کې دوطن خواته سجده مې وکړه

زه سترې نه وم خو پښتو مې مخ ته ودريده
توره مې ماته کړه دښمن سره جرګه مې وکړه

لينډۍ ۲۵ - ۱۳۸۳ واشنګټن

دهند په سمندركې دځونامي زلزلې ۱۵۵ زره كسان ووژل

زلزله

او زمكه رېږدي
څپې الوځي
د خلكو لو دى
لكه قيامت، موراو زوى نه پيژني
دخداى (ج) پر زمكه څه بلا پريوتې
چې خلك يو دبل دغوښو بوى نه پوزې نيسي
طبيعت په لوبه بوخت دى
خلكو كبان نيول خو نه وو خبر
چې د طبيعت په يوه لوبه كې به
كبان په دوى ماړه شي
كله چې زمكه دالله (ج) دبندګانو تر پښو لاندې
راوڅرخېده
لويانو چيغې كړې:
يارب
يا بګوان
يا عيسى ....بودا .... موسى راورسيږئ...
خو ماشومان او ليوني پوه نه شول
چې چا ته پاس وګوري
دوى ډېر نېكمرغه وو چې نه پوهېدل

ځکه اول يې زلزلې ته کتې وخندل او وروسته مړه شول
اسمان لا شين و
چا څه ونه ويل
د څپو غږ کې چيغې ډوبې شوې
خنداوې پراوبولاهو شوې
ښځې تر اوسه لا څپو ته ګوري
خو شپه تياره وي داوبو پر سر د هېڅ ماهيګير
د کوچنۍ ببړۍ څراغ نه ښکاري
په جوماتونو کې اذان
په مندرونو کې زنګونه نشته
د کليساوو صليبونه مات دي
خلک د لويو پانګه والو د خيرات په ډوډۍ
يو بل له ستوني نيسي
او ماشومان
لاهم په ختو کې د مړو ميندو له تيو څخه وينې روي

* * *

پر زمکه خلک ډير دي
څوک يې په جنګ څوک يې په اور کې سوځي
څوک زلزله کې تر اوبو او خاورو لاندې ورک شي
او يو ځل بيا بشر په دې پوهېږي
چې مرګ د کونډو يتيمانو غم وي
نه د هغو چې مړه شول

د مرګ غمیزه لا ژوندۍ ده
د هندي او بنګالي ښځو له اوښکو سره لوبې کوي
خو ها چې مړه شول په دې نه پوهیږي.

* * *

یو لیونی د ونې ښاخ کې ناست و
ونه ولاړه وه د ختیځ منځ کې
او لیونی لکه مرغه په کې ژوندی پاتې و
لیوني وژړل او ویې خندل
او بیا یې داسې وویل:
په دې دنیا کې به لا اوس هم چېرته جنګ روان وي
او ځینې خلک به د ځینو خلکو وینې غواړي
دا دی طبیعت ورسره مرسته وکړه
طبیعت د بر ووژل
نو اوس کېدای شي
جګړه ماران ماړه وي
او جګړه ودریږي....
لیوني وژړل او ویې خندل
ونه ولاړه وه
او دی لکه مرغه په کې ژوندی پاتې و.

۲۰۰۵ جنوري ۲

اندیانا-متحده ایالات

بند ه

شيخ وايي ښه کوه او بد مه کوه
خو شيطان دانه مني وايي:
بد کوه او ښه مه کوه
ماته خو د واړه په غلطه ښکاري
آيا دنيا کې بس همدغه ښه او بد دي
بل څه نشته مګر؟
زه نه د شيخ نه د شيطان منمه
د خدای بنده يم بس د خدای منم

او مينه کوم
جنوری ۲- ۲۰۰۵
انديانا- متحده ايالات

پوښتنه: آیا دومره لویه ښښنه شته، چې جګړه ماران هم وبښي؟

نه پوهېږم

دنیا یو بل توپان په سرا خیستي
بیا د دیوانو په سرونو کې چینجي ښوریږي
او بشریت په خپله سپینه تنده لاهم د جګړې داغ لري
دانسانیت د پیدا ینبت له ورځې
زموږ تاریخ د وو سترو ګناهونو په دوزخ کې سوځي
یو (غلامي) او بل (جګړه) او وژل
خدای ج د انسان د بد مرغیو طوق د دغو شیطانانو
په لاسو کې ایښی
دغلامۍ شیطان د عدل بوږبو کۍ کې مړشو
خو (جګړه)
آخ خدای ج دې پرې مور بوره کړي
لاهم دستر بابا آدم داولادې شرم دی
دنیا یو بل توپان په سرا خیستي
قیامت به راشي خو حیران یم چې زموږ غازي به
دجګړه مارو تر ګناه لاندې کړې تر خدایه څنګه ورشي؟!!
مریلند - امریکا

غزل

جانانه څوک چېرې هم داسې ناروانه کوي
چې زړه کې ناست وي خو پروا د زړه والانه کوي

دومره ډېر فرق دی ستا د سترګو او د خلکو ترمنځ
خبرې ټول کوي خو هيڅ څوک يې ادا نه کوي

چې ته را ونه ګورې روح به مې ځان څه وويني
چې تصوير نه وی آيينه چا ته خندا نه کوي

اخر په زمونږ زړونه د خدای (ج) حسن په خوب و ويني
دغه مين ماشومان هيڅکله ګناه نه کوي

وايي مرګ سخت دی روح له تنه جدا کيږي مګر
ما دوطن بيلتون ليدلی هيڅ پروانه کوي

۲۸- وری ۱۳۸۴ واشنګټن دی سی امريکه

تصويرونه

که
هندارو تصويرونه ساتلای
موږ به خپل اوو م نيکه هم لېدلی وای
او اوس به ټول پوهېدو
چې د دارا او سکندر آييني څه ډول وې
او د جمشيد په جام کې څه ښکارېدل
يوازې
که هندارو تصويرونه ساتلای
نور به بې روحه تاريخ
داسې بې ژبې او مړژواندی نه وای
موږ به آدم ته د حوا لومړی موسکا پېژندله
او په ببړۍ کې به له نوح سره يوځای ګرځېدو
ما به آتن کی له سوکرات څخه پوښتلي وای چې
تر تا دوه نيم زره کلونه وروسته
ولې لا هم په- عدالت- پسی دا ورک بشر همداسې ورک
دی؟
او له موسی نه به مې غوښتي وای چې
ما هم له ځانه سره طور ته بوځي
بس که يوازې
تصويرونه په هندارو کې خوندي پاتې وای
موږ به ليلا ته وای کتلي د مجنون په سترګو

او په کعبه کې به مو
د اسماعیل د قربانۍ نښې له ورایه لیدې
زه به ورتلم اکاډیموس ته چې په خپله ژبه
له اپلاتون سره خبرې وکړم
زما له هغه سره حساب پاتې دی:
ستا - ایتوپیا - چېرې ده؟
او انسانان به وژل کیږي لا تر کله د هغې لپاره؟
ستا د خیالي ډیموکراسي ریښتیا ده چېرې پته؟
مور خوېې اوس هم
د دروغو د لمبو تر شاتور سیورې وینو
له ارستو سره مې نه ده جوړه
ځکه چې لا هم د اخلاقو او ایمان په توپیر نه پوهیږي
خو
که هندارو تصویرونه ساتلای
ما به له خپل نیکه نه غوښتي ووچې
زما مغرور پلار ته وصیت ولیکي:
چې خپل شاعر زوی د ژوندون په لومړۍ ورځ ووژني
بودا لا اوس هم ما په خوب کې ویني
هو ! زه پوهیږم چې له ما خپه دی
ځکه زه ژوند ته د هغه
په سترګو نه ګورمه
ژوند کله ښکلی شي زما د معشوقې د ښکلو سترګو په څیر

خو بیا هم ما ته هیڅ ارزښت نه لري
بودا ویرېږي چې خوبونه یې زماله وینو رنګ وانه خلي
بودا به نه ویریدای
اوزه به هم ژوندی وای
خو که هندارو کې تصویر پاتې وای
راشه چې زه درته یو راز ووایم
له سلوزرو کلو ډېر تیر یږي
هیڅ څوک پرې نه پو هیږي
چې له هندارو څخه ولې تصویرونه تښتي؟
ماته مې اووم نیکه کیسه وکړله:
چې په هنداره کې شیطان وکتل
او بس همدغه شر میدلي دهنداري حافظه ماته کړه
که درته ووایم خندا به درشي
که تصویرونه په هندارو کې خوندي پاتې وای
موږ به ځانونه دبیزو له نسله نه ګڼلای

۱۳۸۳الرم۲۷

په دې شعر کې وزن څو ځايه توپير لري، خو دا د مانيزو برخو دبيلولو لپاره ديوه نوي ميتود کا رونه ده، نه وزني تېروتنه.

د افغانستا ن ورکې خزانې

ددوه زره پينځم کال د اپريل په يوويشتم ما ښام د امريکې په پلا زمينه واشنګټن ښار کې د افغانی سفارت او نشنل جيوګرافيک سنټر په مټ د افغان لرغونپوه ښاغلي زمريالي طرزي د هڅو او په ټوليزه توګه د فغانستان د لرغونو آثارو په هکله د يوه فلم پرانيستنه وشوه، چې((د افغانستان ورکې خزانې)) نوميږي په دې فلم کې د باميان د سترو بودا ګانو را پرځېدل و ښوول شول خو تر څنګه يې په سيمه کې ددرييم بودا چې په (ويده بودا) مشهور دی، د موندلو لپاره د ښاغلي طرزي هڅې او برياليتوبونه هم د پام وړ وو. د فلم جوړونکي باور لري چې دا په نړۍ کې تر ټولو ستره مجسمه ده چې اوږدوالی يې د ايفل تر برجه هم ډير دی. ښاغلي طرزي وويل، له ډيرو څېړنو او کيندنو وروسته مود دغه بودا د پښو يوه برخه وموندله، خو کله چې ډاډه شوم هغه دلته دی، نو کاريګروته مې وويل چې بيرته خاورې پرې وروارړوي، چې بيا بل وخت په ډاډ او احتياط سره کيندنې پرې وشي. د فلم بله په زړه پورې برخه د طلا تپې دقيمتي خزانې په هلکه وه چې له نيکه مرغه تر اوسه دولسمشرۍ په ماڼۍ کې خوندي ده. دويده بودا را برسيره

کېدل په نړیواله سطح یوه ستره فرهنګی پېښه ده، وړاندوینه کیږي چې ددغه بودا تاریخي ابهت او اهمیت به د مصر له اهرامونو سره برابر وي، یاد شوي فلم عاطفي جوړښت درلوده چې د لیدو پرمهال یې پرځینو افغانانو بر سیره بهرنیانو هم خپلې اوښکې تم نه شوې کړای. ماله خپلو اوښکو سره ځو کلیمې هم مل کړې چې دلته یې لولیء:

ورکه خزانه

بودا !
ويده شه
د تاريخ ترخر واړونو خاورو لاندې آرام و غځېږه
لا ((اپه ګان)) د خپل نيکه څېره د غم د غبار شاته ويني
لا شغهار د غشيو خيژی لا ګوربت زخمي دی
او د ((لوی غر)) د ذهن ځالې له لمبو ډکې دي
لا پښتين نه شي اوريدلای ستا د سترې د برينی سينې ورک درزونه
لا تور شيطان د ((براهي)) ګردونه مينځي د ((سيندو)) پر اوبو
لا هم پر موږه لمر د تور دجال له کوره خيژي
لا ستا د دوا ړو تنديسونو له سوغا ړو نه دودونه خيژي
بودا !
ويده شه
په آرام پريوځه
هو دا ريښتيا ده چې
بخدي کې يې د ((ساک)) د پا چا ښکلې لور بربنډه کړله
طلا غونډۍ کې يې د سرو زرو له تاج څخه هډوکي تش کړل
خو ته ويده شه
ته آرام پريوځه !
د بخدينې شهزادګۍ روح لا له ګاڼو سره په کور پاتې دی
لا له سيندو يا له آمو څخه اوښتی نه دی

لاخو د ساک د لور د ګڼ کميس پاولي شرنګېږي
او لا د ستر نورستان ((لام)) په ((الينو)) مين دی
لاهم د دنګو پکتانيو د قمې زرين لاسوندي بريښي
نو ته ويده شه، ته آرام پريوځه !
د بخدينۍ پيغلې ښايست ته مې سلام دی بودا
ستا د خوبونو پريشانۍ ته مې هم پام دی بودا
زه لا د زرو کلو شاته بخدينۍ وينمه
چې اووه کنيزې پرې چاپيرې دي سينګارېې کوي
ځوک يې باولۍ، څوک يې والۍ څوک يې پېزوان سموي
ځوک يې په هسکه سينه ږدي د ((سات ديوا)) زرځېره
بودا ښايست ته يې حيران يم خو ويرېږمه پرې
چې ځوک يې نن را نه هڅونه له سيندو تير نه کړي
يا خويې غله د لاجورد و له آمو تيرنه کړي
زه هم پوهېږم زړه مې ريږدي خو ويده شه بودا
ته د تاريخ تر خروارونو خاورو لاندې پټ شه
چې زه د خپلې بخدينۍ ښکلې ګانې و ساتم
بودا ويده شه
ته خو ښه خبر يې
چې ستا د هډ هډ ماتوونکي ځوک وو
تا خو د خپلو تنديسو نو پرځېدل ولېدل
چې له ((ارک هنډ)) څخه ورها خوايې ديوان نشه کړل
نو ته ويده شه، په آرام پريوځه !

کله چې ما د ارشاک توره بیا په لاس ونیوه
او کانیڅکا مې ببرته راوست د باګرام مانۍ ته
کله چې لمر له پکتیا نا څخه راوخوت او سوریا و خندل
ګندهارا ته چې مرغۍ له پرښا پوره راغلې
چې آسمايي بیا د (ویشنو) د پلاز بیرغ پورته کړ
او روهیلیو د کوترو سپین خیلو نه په هوا پورته کړل
بیا به(ارجن) له بهار ته راشي
(کلیو پاترا) به د نیل غاړې څخه راوړي زر مصري آسونه
(آشیل) به راشي د (زییوس) پیغام به راوړي طلايي بګۍ کې
او سکندر به خپل زرین تاج ستا پښو ته کیږدي
زرتشت به راوړي د بخدي پیغلې ولور کې د کوبا ارغوان
او د روم پیغلې به ګاڅونو ته نخیږي له لنډیو سره
اراکوزي زلمي به اچوي د څڼو څپې مست اتڼ ته
او هیندوکۍ رانۍ به ناڅي د خیبر اتڼ ته
سمر قندي کوڅۍ به څرخي کاکړۍ غاړو ته
او هیندو کڅ به له پامیر سره پیالې کړنګوي
بیا به نو تا را وینښوو له اوږده خوبه بودا
بیا به دې باسو د تیارو له تور آشوبه بودا.

د دوه زره پینځم کال د اپریل یوویشتمه
واشنګتن ښار۔ امریکا

اپه ګان: د افغان لرغوني ښه
ګوربت: په میدان وردګ کې دیوه غره لرغونی نوم دی

لوی غر: د لوګر لرغونی نوم
سیندو: ننني اباسیند ، یونانیانو اندوس باله
بخدي: د بلخ زوړ نوم
ساک: ساکیان د افغانانو هغه لرغونی پښت و ، چې سلګونه کاله یې پر هېواد واکمني درلوده.
طلا غونډۍ: طلا تپه چې زرګونه لرغوني زرین آثار ورڅخه موندل شوي.
بخدینۍ: بلخي شهزادګۍ
لام: د نورستان په افسانو کې هغه پهلوان دی چې په شهزادګۍ الینو مین و.
الینو(الینا): د نورستاني افسانو اتله، د لام معشوقه او د افسانوي ښکلا خاونده، د الینګار(الینګهر) اوسنی نوم هم له همدې څخه اخیستل شوی او مانا یې د الینا مېنه یا کور دی
سات دیوا: دیوا په سانسکریت کې ځواکمن واکمن ته وایي چې د اوستا یې دورې ارباب الانواع به یې په دې القابو نومل، سات دیواد ساتونکي ځواکمن په ماناده، چې زریني مجسمی به یې د شاهي کورنۍ له مړیو سره خښولې چې ګواکې د هغو ساتنه وکړي.
ارک هنډ: د اټک زوړ نوم.
ارشاک: آریایي اتل
کانیشکا: کانیشکا نامتو افغاني واکمن
کوبا: د کابل زوړ نوم
پرښا پوره: د پېښور زوړ نوم
آسمايي: په کابل کې ددغه غره نوم له دوو ریښو (آسه) یاني نیکمرغي او(مایي) یاني مورڅخه جوړ شوی چې مانا یې د نیکمرغي مورده.
ویشنو: له هندي ارباب الانواعو څخه

ارجن: هندي اتل، د مهابهارت په اتم پرب(فصل) کې يې له خپل تربور کرن سره د جګړو کيسه راغلې.

کليو پاترا: نامتو مصرۍ ملکه (شاه مېرمن)

زييوس: د يوناني اساطيرو نامتو څېره

ګاڅونه: ګاتهونه يا ګيتهونه زاړه ءآريايي سرودونه چې د هېواد د لرغوني فرهنګ وياړمنه برخه ده.

اراکوزيې(اوسنی کند هار) پکتيانا(اوسنۍ پکتيا) ګندهارا(اوسنی ننګرهار): دلرغونې افغاني مدنيت درې مهم منځي (مرکزونه).

هيندوکښ: هيندوکښ اوسنی هندوکش.

مکتبي

د بر کلي صایب زاده یم
یو مې آس یوه شړۍ
قصیده مې پخه کړې
ګرځومه کوزړۍ
ځوان مرید د څرخي پیر یم
رنګ دې ورک شي کوډې نه کړم
کوډې باسم
بند بختونه خلاصومه
د مینو زړو ربیار یم
شکرانه مې یا ممیز دي یا توتان دي یا مرۍ
څوک د سمال راته خامک کړي
څوک راجوړه کړي خولۍ
د بر کلي صایب زاده یم
یو مې آس یوه شړۍ
نجونې ګردې رانه تاو وي
تاویزونه رانه غواړي
ملا تل راته په قار وي
سل کوپرونه راته وایي
خو پروا یې ډیره نه کړم
خدا یزده ولې
د کوز کلي په زلمیو باندې ګران یم

ما ته راز ددوی مالوم دی
یو دخان په لور مین دی
بل لېدلي د ملا صایب لمسۍ
د بر کلي صایب زاده یم
یو مې آس یوه شړۍ
د شنډ توت ډډې ته ناست یم
شنډو ښځو ته تاویز کړم
ماشومان له ځېله خلاص شي
ورته دم چې زه ممیز کړم
دبرات دمیاشتې سر دی
نن اوله پنجشنبه ده
یوه پیغله راته ناسته
زښته ډېره ښایسته ده
وایي داسې تاویز راکړه
چې مې پلار لږ بسلمان شي
میرات مړی ولور کم کړي
خوږ جانان مې مساپر دی
په دوبۍ کې مزدوري کړي
***
نیمه شپه چې شي رابره
په سندرو باندې سر شم
ټول ماران مې په هوده دي

غږوم ورته شپېلۍ
د بر کلي صايب زاده يم
يو مې آس يوه شړۍ
ژرنده ګړی مې ښه يار دی
ډيرې شپې سره يو ځای يو
ظالم ښه مست ربابي دی
دځوانۍ سندرې وايو
شپه چې ښه ډېره پخه شي
بيا نو بله کړو دوهۍ
د بر کلي صايب زاده يم
يو مې آس يوه شړۍ
ژرنده ګړی چې نن راغی
په خندا يې راته وويل:
صايب زاده کيسې ته غوږ شه
نن اوږه مې دخان يوورړل
کور يې ډک له مېلمنو و
څوک له ښاره وو راغلي
په انګړيې شور ماشور وو
يوه ښکلې مېلمنه وه
په ښايست وه ښاپيرۍ
کليوالو غونډې نه وه
ښکاريدله مکتبۍ

شرمېدله پټ يې وويل:
صايب زاده يار ته دې وايه
پير خانې ته دې سلام دی
يو تا ويز خو راته وکړه
چې جانان ته شم منظوره
شکرانه به پوره درکړم
خدای دې مکړه ادې بوره
مکتبۍ راته داوويل
بيا يې راکړدا کاغذ
ژرنده ګړي توبې وکړې
ويل يې ورانه زمانه شوه
مکتبۍ نه وه بلا وه
په خندا بېرته ستنه شوه
په کاغذ کې وو ليکلي:
((په سندرو يم مينه
دنغمو يم ليونۍ
په يو چا مې زړه بايللی
غړوي ښکلې شپيلۍ
يو تاويز وربانديې وکړه
چې ماګل کړي د پګړۍ
د برکلي صايب زاده دی
يو يې آس يوه شړۍ))

۱۳۸۳\۱۱\۴

متحده ايالات- مريلند

افغانان

اوربدي لمنې
ګونځې پايڅې
د پوندو چاودې له پوټيوډ کې
او د څپليو په ميخ ژوبلې تلې
د اوربد تاريخ کوڅو کې ځي او راځي
سبا د لوی او ډبرين ديوال تر شا پټه ده
نن ديوې مړې ډوډۍ لپاره لاس تڼا کې
پرون په وينو سره په اوښکو لمده
يو ځل په چپ ولاړل په ښي لاس راغلل
د ښار په لويې څلور لارې کې په چيغو سر شول
بل ځل له تورو سره را غلل
خپل بچي يې له چپه حلال کړل
اوربدي چپنې
ګل سيب د سمال ترملا
قرصې رخچينې پر سر
لينګې د شولو په پټيو کې خوړين
ملا خيشاوه کې کړ و په
يو ځل د بيل لاستی په لاس کې بيا قبضه د ټوپک
يالاس پر ټپ ايښی يا ګوته پر ماشه نښتې
يو ځل په زيره ګنهکار بل ځل د سر په وينښتو
يو ځل ملا پسې ولاړ بل ځل په تيښته ترې خلاص

نیم په تقدیر مین او نیم یې په پېریانو اخته
نیم یې په تمه د جنت او په دنیا باندې یې لاړې تو کړې
څه په مایبو پسې روان
څه یې د مارکس د کتابونو چینجي
څه د سید قطب د تاویزونو غاړه کی، په غاړه
څه اسامه سره په سوړو کې پټ
څېرې ګریوان
ډډی، لمن
ول ول لونګی، په غاړه
د ارابو له ربړه جوړې مچنی، په پښو
د اوښ وندنی پر اوږه مخ په ختیځ دي روان
باریې اپیم دي یا د بنګو میده شوې پتی،
څه په(پریتي) مین او څه یې د((تام کروز)) لیوني
نیم یې له ډېره تکبره زړې مور ته انګریزي غړېږي
څه یې لا اوس هم د مکتب په سوځولو تکبیرونه وایي
اوږده ټیکري
زړې پنې
ګلاباتون په پایڅو
په سریې شکور دی په مړوند کې بنګړي
ځي لاروان دي خدای(ج) خبر په کومه
څه یې به بدو کې ورکړې د کنیزو په شان ژوند تیروي
څوک په میږه باندې سګریټ بل کړي

د ښځو د حقوقو کتابونه لولي
ډيمو کراسي لکه يوزوړډاينسور
دوړې يې خيژي را روان دی څوک يې نه پيژني.
دوی ورته وخاندي او وويرېږي
چې دا عجيب ځناور
په دې هېواد کې هم هګۍ کړي هم بچي اچوي.

۱۸ تله ۱۳۸۴ کابل خيرخانه

ګیله

پرون ناروغ و مه نا مردې تاونه پوښتلم
تا ویلې آخ !
خدای دې ما مړه کړي
زه خبره نه وم
زه دې په سترګو کې د دروغو ننبې ښې پېژنم
که ته خبره نه وې
پرون زیارت کې دې یوه چابله کړه
بیګاه تر نیمې شپې په پټه دعا چا کوله
سهار پلو کې او ښکې چا غوټه کړې
ما به خدای ځنګه جوړ کړي ؟
د دروغجنو دعا نه قبلیږي.

۱۵ لیندۍ ۱۳۸۴

د پښتو ژبې پياوړي شاعر رحمت شاه سايل په دې ورستيو کې د کابل په نامه يو آزاد شعر خپور کړی دی، چې د دغه افغان شاعر د مينې او احساس يوه خوږه ترجماني ده. زما د زلميتوب د خوښې دغه شاعر ته، دا ځو کرښې د نوموړي د همدغه شعر، لپاره ډالۍ دي.

سايله ستا هغه د خپال کابل

تالا کابل ليدلی نه دی، تا کابل ونه ليد
سايله دا د افسانو ښار افسانه وګڼه
په تاريخونو کې يې ورکه شان کيسه وګڼه
دلته د وينو آيينه کې چې لمر سور ښکاريده
زما او ستا د ملت تپ چې لا نا سور ښکاريده
هغه وخت موږه ستا غزلې لوستې
ستا په سندرو به مو خپل د مينې ليک پيل کړ
ستا په نظمونو به مو يو بل ته لاسونه ورکړل
سايله هغه وخت موږ ستا دعا ته لار ځارله
چې ګوندې دا و ليکې:
((مادرته ټول عمر د خوبونو ښار ويلي دي
کله مې پېرزو شي په بمبونو کابل جانه))
خو ستا دعالا پوره شوې نه وه
چې ستا د مستو ليونو خوبونو
د ښاپېريو ښار بمونو رنګ کړ

تالا کابل لیدلی نه دی، تا کابل و نه لید
سایله ستا هغه غزلې او زما سندرې
نورې په ورک تاریخ کې ورکې شولې
نور څوک دالرو بر یو ځای نه ګنې
نور ستا اجمل زما لایق نه شته دي
د پاچا خان ارمان اوبو وړی دی
د ((یو پښتون)) د غږ ضمیر را څخه
د کله دارو رنګینو وړی دی
سایله ته لا په روتۍ پسې او زه یمه په نان پسې ورک
یو هم په خپل کور کې ډوډۍ نه لرو
د اشنغر پیغلې له ډېره نازه
ماته په کور کې مسا پروایي
چې خرڅادر په پېښور کې ګرځم
راته زلمي لا مهاجر وایي
سایله زه او ته د ورک تاریخ تکرار ته سوځو
سایله زه او ته تکرار یو د یعقوب او یوسف
سایله زه او ته تکرار یو د مریمې او عیسی د فراق
بس دغه ښار دې په خوبونو کې ودان وساته
دا دایروځلی په خیال کې خپل مکان وساته.

مرغومی ۱۳۸۴ لمریز
کابل

سفر

ته لکه د خوږ شګو کې سپينه اوربه چينه
زه لـکه دغـره د کمره خواته راوتلی ګل
ته چې په ملا ماته شې نغمه د شرشرې راوړې
زه لکه ددنګ کوچي پګړۍ کې يو ټومبلی ګل

ته لکه د سپينې شيدوپې پاڼه کې سره نښه
زه لکه سهارکې د بېباکه نسيم ښکلی موج
ته لکه د سيند په غاړه جوړه د ماشوم ماڼۍ
زه لـکه ترټا نا رسيدلی ببرته تللی مـوج

ته کله دروغـجنه شې ماشوم درغونه ووايې
زه دې اننګوکې د يـوپټ شرم ګل ووينم
کله چې بـانه جوړه کړې لويه کيسه پيل کړې
دروغـو کې دې هم څه خوندور تخيل ووينم

ته لکه د سپـين قـرآن د کـربښو جنتـي ورمه
زه لکه د عـرش له مـنارونه د اذان آهنـګ
هلـته په جـنت کـې يوه سيمه پښتنه هم شته
ما او تا راوړي لـه هغه ځـايه د عـشق لونګ

خدای خبر چې موږ به دې دنیا ته څه او څه ښکارو
څه خبر چې موږه په کوثر د عشق پریو للي یو
زرځلې د مینې شهیدان شو له دنیا ولاړو
بیا لکه آدم او حوا ځمکې ته راغلي یو

دواړه ماشومان یو دواړه ښکلي یو سپیڅلي یو
دواړه د جنت له پاکې ځمکې نه راغلي یو
کله سره لوبې کړو او کله سره جنګ وکړو
کله بیا د میندو پر زنګون باندې خوب وړي یو

دا خلک ژړلی نه شي سترګې یې خیرنې دي
موږ لکه رڼا د ایمان سترګو باندې نه ښکارو
زه او ته د اوښکو په زم زم د زړه کعبه مینځو
بس د خدای دوستانو او ولیانو ته راڼه ښکارو

ای لیونۍ مه ژاړه دا ځمکه خو په وینو ده
اوښکو ته دې پاکه د جنت خاوره له کومه کړم
څه چې په آسمان کې دې له اوښکو ستوري وتراشم
وریځې به زانګو کړمه او تا به یې ماشومه کړم

مه ژاړه راځه چې په چینه کې دې مخ ومینځم
ژوند همدومره بس دی چې اوبوکې زه او ته ښکارو
واړه عاشقان به موږه وځښي او نشه به شي
موږ به د مینو په خوبونوکې ویده ښکارو

ځه چې د گل ځانگه کې یو رنگ شو بل وږمه د گل
ښکلي عاشقان به مو یو بل ته په سوغات ورکړي
راشي ملکه چې د مچیو په موږ وگرځي
ولاړه شي ترخو خلکو ته هم په مینه شات ورکړي

ځه چې له باران سره پر دوه مینو وورو
یا د سپینې غاړې یا د تورو څڼو رنگ واخلو
ځه چې د بوسې د جل وهلو تنده ماته کړو
پس له ډیره وخته د خوږو شونډو قلنگ واخلو

ځه چې دواړه ورک شو له دې دومره ډېرو سترگونه
ټوله په تاریخ کې تیته شوې مینه ټوله کړو
رایې وړو په دومره ډبرینو زړو یې وویشو
دا تیاره دنیا چې زه او ته رڼا په سوله کړو

راشه ما سفرته ملاترلې ده روان یمه
بس یوازې لاس راکړه اوسترگې دواړه پټې کړه
زه به دې په شونډو له بوسې نه بسم الله وکړم
ته د اقتدا په نیت له مانه تاوې مټې کړه

۲۵ لیندۍ ۱۳۸۴ کابل